

herved at fremkomme med den følgende supplerende Redegørelse, som tilsigter dels paa enkelte Punkter at uddybe det tidligere sagte dels at sammenfatte dette.

I Arbejdsplanen henvises til vort Lands Afhængighed af Udlandet; til Belysning af, hvor stor denne Afhængighed er, kan følgende tjene.

Ifølge Oplysninger, som velvilligst er stillede til Disposition af Kulfordelingsudvalget, var Importen af udenlandsk Brændsel i 1914 3,6 Mill. Tons Kul, hvorfor der betaltes 68 Mill. Kr. Under Krigen synker Eksportmængden ned til lidt over 2 Mill. Tons, medens Værdien stiger til ca. 289 Mill. Kr., altsaa ca. seks Gange saa meget som i 1914. I 1920 var Importen 2,7 Mill. Tons, og herfor betaltes 515 Mill. Kr., altsaa ca. otte Gange saa meget som i 1914. Beregnes Kulimportens Værdi i Forhold til Landets Indbyggerantal, kommer man til, at den i 1914 beløb sig til 23 Kr. pr. Individ, i Aarene 1917—19 varierede den fra 81 til 92 Kr., og i 1920 kom den op paa 172 Kr.

Endelig kan anføres, at Beløbet, som udbetaltes pr. Dag, i 1914 var 186 000 Kr., i Aarene 1917—19 fra 665 000 Kr. til 790 000 Kr. og endelig i 1920 1 400 000 Kr.

Da der i de her anførte Tal er indeholdt betydelige Beløb til Fragt, anføres yderligere, at fob-Prisen i 1914 var 12 Kr. pr. Ton, medens den under Krigen steg til 91 Kr. for i 1920 at gaa op til et Maksimum af 180 Kr.

Disse Tal viser, at sely om der naturligvis har fundet en meget betydelig Forhøjelse Sted af Produktionsomkostningerne, er vor Afhængighed dog i høj Grad blevet benyttet til Opskrkning af Brændselspriserne.

Endnu skal der henvises til de samfundsmæssige Virkninger af de indskrænkede Tilførsler af Brændsel. Det er tilstrækkeligt i denne Henseende at erindre om, hvilke Ofre der fra det offentlige Side maatte bringes for at skaffe Befolkningen i Byerne et i de fleste Tilfælde ganske utilstrækkeligt Kvantum Koks.

Brændselsolie. Forbruget af Brændselsolie ligger her i Landet væsentligst paa Elektricitetsværkerne, som for en stor Del er forsynede med Dieselmotorer og derfor afhængige af Tilførslerne af Brændselsolie.

Da disse Tilførsler i Slutningen af 1916 indskrænkedes i ganske overordentlig Grad for til Slut omtrent at ophøre, opstod der meget betydelige Vanskeligheder for Elektricitetsværkerne. Disse maatte dels indskrænke deres Drift og dels træde i Forbindelse med private Kraftværker samt endelig, hvilket viste sig at være det fordelagtigste, i stor Udstrækning ombygge Dieselmotorerne til Gasmaskiner og drive dem ved Hjælp af Tørvegas.

Ved disse Foranstaltninger opstod der for Elektricitetsværkerne meget betydelige Udgifter, nemlig ca. 3,4 Mill. Kr., hvilket Beløb maatte afskrives indenfor meget kort Tid. Samtidig skete der en meget betydelig Stigning i Elektricitetsprisen, nemlig fra ca. 27 Øre i 1914—15 til ca. 68 Øre i 1918—19. Til Trods for disse meget høje Priser — regnet efter Byernes Forhold — var Elektricitetsværkernes økonomiske Resultat i mange Tilfælde meget daarligt.

De sociale Virkninger af Elektricitetsforsyningsens Indskrænkning var meget alvorlige og viste sig særlig i en betydelig Nedgang i Forbruget; saaledes solgte 53 Værker i 1916—17 i alt 12,1 Mill. KWT til Lys, medens 58 Værker i 1917—18 kun solgte 8,2 Mill. KWT til dette Brug. Denne Nedgang i Lysforbruget fandt Sted paa et Tidspunkt, da Erstatning gennem Petroleumslamper ikke kunde ske, fordi Tilførslerne af Petroleum var meget knappe.

Vanskelighederne følte ikke alene i Byerne, men ogsaa i høj Grad paa Landet paa de Steder, hvor Elektriciteten var indlagt. I mange Tilfælde blev Forbruget i høj Grad begrænset; saaledes blev det forbudt at drive Kværne med Elektricitet, og Forbruget heraf til andre Formaal, f. Eks. Tærskning, blev i høj Grad hæmmet blandt andet ved Bestemmelse om, at Forbrugerne kun kunde faa Elektricitet visse Dage om Ugen. Der kunde ikke raades Bod paa disse alvorlige Vanskeligheder ved at anvende Petroleumsmotorer, idet Petroleum vanskeligt kunde skaffes, og man maatte tage sin Tilflugt til Anvendelse af Lokomotiler, hvis Drift var langt dyrere og ubehageligere end de bekvemme Elektromotorer.

Petroleum. Det vil endnu være i frisk Minde saavel i Byerne som paa Landet, hvilke pinlige Vanskeligheder der opstod i mange Hjem og Virksomheder ved Mangelen paa Petroleum, og alle Elektricitetsværker har Erfaring for, hvor stor Trangen var til at opnaa Forsyning med elektrisk Lys.